

Mindre Meddelelser.

Opmaaling af Grønland.

Generalstabens topografiske Afdeling har i Sommer paabegyndt *Opmaalingen af Grønland*. Den udsendte Ekspedition bestaaende af 2 Officerer og 2 Officianter afrejste den 4. Juni fra Kjøbenhavn og vendte tilbage den 16. Oktober.

Efter en omfattende Rekognoscering paa Øen Disko og Disko Bugtens andre Kyster valgtes et Terrain øst for Godhavn til Basis.

Her maalttes en Basis med tilhørende Basisnet, hvorved der er bestemt Længden af en ca. 12 km lang Side, som skal danne Udgangsside for de fortsatte Maalinger i disse Egne.

Samtidig foretoges de fornødne astronomiske Stedbestemmelser til Trekantnættets Orientering.

Østgrønland. Kortlægning.

En fra *Cambridge Universitet* udsendt *Expedition* under Ledelse af *I. M. Wordie* har i Sommeren 1926 udforsket Østgrønlands yderste Kyst ved Franz Josephs Fjord. Kystgebetet bestaar for største Delen af Øer, og disse er fra Pendulum- og Sabine Ø i Nord til Davy Sund i Syd bleven opmaalte. Tiden tillod ikke Expeditionen at udføre en planlagt Tur til Petermanns Bjærg. Maalinger blev foretagne, og den af Opdagerne angivne Højde (ca. 3700 Meter) formentes rigtig. Nathorst har anslaaet Højden til 2700 m; de nyeste og bedste Maalinger angiver 2800 m.

Paa det geologiske Omraade blev det konstateret, at den caledoniske Foldning ikke blot kan paavises i den yderste nordøstlige Del af Grønland (udført af Lauge Koch), men ogsaa i Egnen ved Franz Josephs Fjord.

Expeditionen undersøgte talrige eskimoiske Bopladser og udgravede nogle Skeletter.

(Hettner: *Geogr. Zeitschr.* 8. Heft, 1927).

Jernbaner i Marokko.

Jernbanerne i Marokko er blevene meget udviklede i de sidste 25 Aar. I 1912 var der kun ca. 25 km Bane, nu findes der 523 km normalsporet Bane i Drift og 1324 km under Bygning, og af smalsporede Baner er 1118 km i Drift og 1500 km under Bygning.

I Følge Planen skal der være normalsporet Bane paa følgende Strækninger:

1. Petitjean—Kenitra—Souk (82 km).
2. Kenitra—Casabianca (128 km).
3. Kenitra—Souk al Arba (80 km).
4. Casablanca—Marrakech (245 km).
5. Casablanca—Settat (120 km).
6. Fez—den algierske Grænse (360 km).

Programmet omfatter 1015 km; heraf er 366 km allerede i Drift, 210 km under Bygning, Resten 438 km bliver traceret, men Arbejderne er næsten fuldendte, og det vil kun vare faa Aar, før de ogsaa kan tages stykkevis i Brug.

Den store normalsporede Jernbane Tanger—Fez holdes uden for det anførte Program. Denne Linie anlægges ikke af noget Konsortium, men er delt i 2 Dele, af hvilke den ene bygges af Franskmændene, den anden af Spanierne. Den franske Del er i Hovedsagen færdig og vil om kort Tid kunne tages i Brug. Den deles i 2 Strækninger:

1. Petitjean—Meknes—Fez (111 km).
2. Petitjean—Souk el Djerma—Mechra bel Ksiri (46 km)—el Ksar (47 km endnu at bygge).

I Petitjean er der Tilslutning til Compagnie des chemins de fer du Maroc, i el Ksar til den spanske Linie, der udgaar fra Tanger. Af denne 91 km lange Strækning er 64 km under Anlæg. Baade i den spanske og i den franske Del er de vanskelige Brokonstruktioner allerede færdige, og der er Udsigt til, at hele Strækningen Tanger—Fez*) kan tages i Brug allerede i Løbet af dette Aar.

De smalsporede Baner er Banebrydere for Jernbanevæsenet; de smaa Baner præsterer ret betydeligt Arbejde og er af stor Betydning i militær og administrativ Henseende og for Landbruget.

Naar man tager i Betragtning, at der i Banernes Gebet er anlagt 2885 km Landevej 1. Klasse og 947 km 2. Klasse, der har muliggjort en livlig Automobil-Trafik, maa man sige, at Franskmændene i Marokko har ydet et meget betydeligt Kulturarbejde.

*) Se nedenfor.

(Mitt. der Geogr. Gesell., Wien. Heft 4./6. 1927).

I Slutningen af Juli 1927 blev Jernbanen Fez—Tanger færdig; ved Hjælp af denne er nu den franske og den spanske Del af Marokko bragt i Forbindelse med hinanden.

(Hettner: Geogr. Zeitschr. 7. H. 1927).

Et ægyptisk Gravkammer i Hildesheim.

Dr. phil. W. Pelizaens, der siden 1903 har deltaget i Udgravninger paa Mastaba Kirkegaard ved den store Giseh-Pyramide, har af den ægyptiske Stat faaet Tilladelse til at tage et Offerkammer med Relieffer fra en Mastabagrav og føre det til Hildesheim, hvis Museum derved har faaet en meget betydende Forøgelse.

Det indre af Gravkammeret, der stammer fra Tiden ca. 3000 Aar f. K., er opbygget af de originale Blokke; paa Væggene findes Relieffer, som man har fremhævet ved Hjælp af elektrisk Belysning. Paa Billederne ses Gravherren og hans Familie i 5 Generationer, men de fleste viser dog, hvorleedes Offergaver bringes til Gravkammeret; paa nogle kan man se den afdøde sidde ved et Bord og tage for sig af Retterne.

Opstillingen i Hildesheim af Uhemkas Gravkammer maa i det hele siges at være overordentlig vellykket; den minder i høj Grad om Originalens ægyptiske Arkitektur.

(Forschungen u. Fortschritte. 1./10. 1927).